

Burgemeester en wethouders

Datum 4 juni 2024

Onderwerp

Verwijdering met PFAS verontreinigde grond

Wij willen

De met PFAS verontreinigde grond die momenteel aan de Meppelerweg (ongenummerd) te Ruinen ligt opgeslagen, op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze afvoeren en elders op een verantwoorde manier verwerken.

Wij besluiten

1. De raad te verzoeken om maximaal € 367.290,-, exclusief BTW beschikbaar te stellen en hiervoor een begrotingswijziging op te stellen en deze ter vaststelling aan te bieden;
2. Aan de Firma Zuidema Infra en Milieu B.V. de opdracht te verstrekken tot afvoer van de grond naar een BRL-7500 erkende verwerker.

Want

- 1.1 In de voorbereiding op de aanleg van 7 kunstgrasvelden in De Wolden (en Hoogeveen) is in 2019 voor alle locaties de kwaliteit van de bodem bepaald. Vrijwel gelijktijdig nam de bekendheid over de schadelijkheid van PFAS in Nederland toe. Dit gebeurde op het moment dat wij ons geconfronteerd zagen met hoeveelheid verontreinigde grond bij de VV Ruinen.

Omdat dit fenomeen op meer plaatsen in Nederland speelde is door de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat het "Tijdelijk handelingen kader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie" gepresenteerd (d.d. 9 juli 2019). Met de wetenschap over dit tijdelijk handelingen kader zijn de genomen bodemonsters geanalyseerd op PFAS.

Van de drie locaties in De Wolden was het op twee locaties onder de norm en op één locatie boven de norm, bij de VV Ruinen dus. In overleg met de toenmalige bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgever is besloten om de grond tijdelijk in depot te zetten. Dit omdat het nieuwe handelingen kader in het begin niet voldoende duidelijkheid leek te bieden en omdat men graag verder wilde met de aanleg van het nieuwe kunstgrasveld.

In overleg met de RUD Drenthe is een geschikte locatie gezocht en gevonden aan de Meppelerweg, waar de grond tot op de dag van vandaag ligt. De aanleg van het kunstgrasveld is verder prima verlopen en in september 2020 officieel geopend. De raad is toentertijd via een memo op de hoogte gesteld van zowel het project als ook over de met PFAS verontreinigde grond in depot.

De gemeente De Wolden heeft vervolgens, in gezamenlijkheid met de provincie, bij het Rijk een SPUK-subsidieverzoek ingediend voor de kosten zoals zij toentertijd leken te gelden voor verwijdering. Dit verzoek van € 465.470 is afgewezen en vervolgens is er, in samenspraak met juridische zaken, namens het

college, op 7 december 2022 nog bezwaar tegen ingediend. Dit helaas zonder succes.

De vervuilde grond dient alsnog afgevoerd te worden. We vragen daarom maximaal € 367.290 exclusief BTW aan de raad om tot afvoer over te kunnen gaan. We verzoeken de raad om dit te verwerken in de bestuursrapportage 2024.

- 1.2 De verontreiniging is ontstaan op gemeentegrond en ligt daar nu ook opgeslagen. Het is dus onmiskenbaar dat de gemeente verantwoordelijk is om ervoor te zorgen dat de grond op een milieuhygiënisch verantwoorde manier wordt verwijderd/verwerkt. Dit op grond van de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.8 van de Omgevingswet. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet gold er een zorgplicht op basis van de Wet milieubeheer. Dit houdt in dat overheden, bedrijven en burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. De eigenaar van de grond is ervoor verantwoordelijk dat de verontreiniging wordt opgeruimd.
- 2.1 Een drietal partijen is benaderd om een offerte uit te brengen voor het afvoeren en verwerken van de grond. Zuidema Infra en Milieu heeft de voordeligste offerte uitgebracht. Verder is onderzocht of de grond zou kunnen worden verbrand in het Eemshavengebied. Gezien de aard en de omvang van de verontreiniging bleek dit niet toegestaan. Om deze reden wordt geadviseerd de opdracht te gunnen aan Zuidema.

Maar

Er moet een fors bedrag beschikbaar gesteld worden voor de afvoer en verwerking van deze vervuilde grond. Hiervoor hebben we geen middelen in onze eigen begroting zitten. Afvoer van de grond is echter onoverkomelijk gezien onze wettelijke zorgplicht.

Achtergrond

In 2019 is er bij de VV Ruinen een kunstgrasveld aangelegd. Ten behoeve hiervan werd de bestaande bovenlaag van de (natuur)grasvelden verwijderd en later in depot opgeslagen aan de Meppelerweg te Ruinen (kadastraal sectie K nummer 548).

Een bodemverontreiniging werd mogelijk geacht en om deze reden werd door het ingenieursbureau Enviso ter plekke van het depot een tweetal partijkeuringen uitgevoerd. Uit de eerste partijkeuring (kenmerk 190196, rapportage d.d. 15 maart 2019) bleek dat de partij voldeed aan de achtergrondwaarden (klasse Landbouw/Natuur). Deze partijkeuring is echter (gelet op de datum van uitvoer, voor 8 juli 2019) uitgevoerd zonder analyses op PFAS. Daarom is door Enviso een herkeuring van de partij op PFAS uitgevoerd (kenmerk 190839, rapportage d.d. 10 oktober 2019). Conclusie van dit onderzoek was dat de partij niet toepasbaar was als gevolg van de gemeten gehalten aan PFOS.

Omdat de uitkomsten van dit onderzoek niet tevredenstellend waren werd aan het bureau Ecoreest de opdracht verstrekt tot een in situ herkeuring (kenmerk 192432, rapportage d.d. 22 januari 2020). Uit deze keuring is gebleken dat in de partij verhoogde waarden aan PFOA en PFOS aanwezig zijn. Andere parameters zijn niet verhoogd aangetroffen.

Conclusie van deze verschillende, door Ecoreest en Enviso, uitgevoerde onderzoeken is dat de partij niet voldoet aan de maximale samenstellingswaarden van de klasse Industrie voor de parameters PFOS en dat deze derhalve niet toepasbaar is.

Zekerheidshalve heeft het bureau Ecoreest de locatie waar de grond vandaan komt (sportpark De Baete) de opdracht gekregen om te onderzoeken of er zich rondom het speelveld van de VV Ruinen vergelijkbare verontreinigingen bevinden als bij de grond aan de Meppelerweg. Uit de door hen opgestelde rapportage (bijlage 1, met kenmerk 240223) blijkt dat geen van de geanalyseerde PFAS-verbindingen de maximale

samenstellingswaarden van de klasse Landbouw/Natuur overschrijden. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat in de bovengrond geen vergelijkbare concentraties aan PFOS of andere PFAS-verbindingen zijn aangetroffen als in voorgaande bodem- en grondonderzoeken.

De financiële gevolgen zijn

Verschillende partijen zijn benaderd met het verzoek offerte uit te brengen voor het verwijderen van de grond. De voordeligste aanbieder was de Firma Zuidema Infra en Milieu B.V. zij rekenen € 52,50 per ton. Uitgaande van 6360 ton komt dat op een bedrag van € 333.900. Geadviseerd wordt daar een veiligheidsmarge van 10% boven op te nemen. Voorgesteld wordt hiervoor een begrotingswijziging op te stellen en deze ter vaststelling aan te bieden aan de raad;

Gefactureerd zal er worden nadat de werkzaamheden zijn afgerond. Er wordt verrekend op basis van weeg- en transportbonnen. Daarmee komt het totaal op maximaal € 367.290 (exclusief BTW). De middelen komen terecht op taakveld 7.4 Milieubeheer.

Inclusief de kosten voor het aanvoeren, leggen, opnemen, afvoeren, huren van rijplaten, aanbrengen van verkeersmaatregelen conform CROW 46b, schoonhouden weg, laden en lossen naar een BRL 7500 erkende verwerker. Afgerekend wordt er op basis van weeg- en transportbonnen.

Alternatieven

Eigenlijk zijn er geen alternatieven. We zijn wettelijk verplicht te saneren.

Participatie

N.v.t.

Communicatie

De gemeenteraad zal worden geïnformeerd middels bijgevoegd raadsvoorstel. De directe omwonenden aan de Meppelerweg zullen voorafgaand aan de werkzaamheden telefonisch worden geïnformeerd dat er gedurende een beperkte periode overlast kan zijn.

Bijlagen

1. Bodemonderzoek Ecoreest, kenmerk 240223;
2. Raadsvoorstel;
3. Raadsbesluit
4. Begrotingswijziging .